

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „BOGDAN PETRICEICU HASDEU” DIN CAHUL**

Coordonat

Aprobat

**Senatul Universității de Stat
„Bogdan Petriceicu Hasdeu”
din Cahul,
proces-verbal nr. 06 / 03
din 21 februarie 2025**

**Ministerul Educației și Cercetării al
Republicii Moldova**

“_____” 2025

Sergiu CORNEA

PROGRAM DE PERFECTIONARE

Domeniu de formare profesională: 0112 PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

Specialitatea: 0112.1 PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

Denumirea programului: Pedagogie preșcolară

Nivelul CNC: 6 ISCED

Numărul total de ore / credite de studii: 600 / 20

Baza admiterii: diplomă de studii superioare de licență sau un act echivalent de studii

Limba de instruire: română

Forma de organizare: cu frecvență / la distanță

DESCRIEREA PROGRAMULUI

1. Prezentul program de formare profesională continuă este elaborat în conformitate cu cadrul normativ și politicile educaționale existente, exigențele integrării europene, experiența națională și internațională, necesitățile sociale și educaționale ale școlii moderne.

Programul de perfecționare Educație timpurie, este predestinat studiului de perfecționare pentru educatori, cu instruire în limba română. Prezentul program a fost elaborat în conformitate cu cadrul normativ și politicile educaționale existente, realizările naționale în domeniu, exigențele metodologice, necesitățile sociale și educaționale ale școlii moderne:

- *Codul Educației al Republicii Moldova* (COD Nr. 152 din 17.07.2014, cu modificările ulterioare);
- *Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții*, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 785 din 30.05.2024;
- *Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin HG nr. 412 din 12.06.2024;
- *Regulamentul cu privire la educația adulților*, aprobat prin HG nr. 222 / 2024 din 26.03.2024;
- *Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățămînt profesional tehnic, superior și de formare continuă și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățămînt profesional tehnic, superior și de formare continuă*, aprobată prin HG nr. 616 din 18.05.2016, cu cu modificările ulterioare;
- *Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional tehnic și din cadrul serviciilor de asistență psihopedagogică*, aprobat prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1091 din 07.10.2020, cu modificările ulterioare;
- *Curriculum național*. Educație timpurie. Chișinău, 2018.
- *Ghid de implementare a curriculumului pentru Educație timpurie*. Chișinău, 2018.
- *Cadrul național al calificărilor*. Standard de calificare: Profesor cu specializare la diverse discipline școlare. Nivel 6 CNCRM. Domeniul de formare profesională PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ
- *Educația-2030. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2021 – 2030 „Educația 2030”*.

Concepția formării: Programul de formare profesională continuă „*Educație timpurie*” are drept **scop**: dezvoltarea competențelor profesionale ale pedagogilor care activează în învățământul preșcolar. Acest lucru se realizează prin actualizarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice în domeniul pedagogiei, psihologiei copilului, didacticii, precum și prin familiarizarea cu cele mai recente metode și tehnologii de predare.

- asigurarea unei dimensiuni naționale și europene a proceselor de formare continuă a personalului didactic preuniversitar;

- creșterea calității serviciilor prestate de cadrele didactice implicați în Educație tipurie prin dezvoltarea competențelor;

- dezvoltarea competențelor profesionale prin intermediul proceselor evolutive de abordarea inovativă a unor concepte precum: curriculum, strategii de comunicare didactică, metode moderne în activitatea de predare – învățare – evaluare și de stimulare a creativității copiilor, utilizarea softurilor educaționale în proiectarea activității didactice;

- dezvoltarea sistemului de competențe fundamentale: *competențe profesionale*: competențe cognitive, competențe funcțional-acționale; *competențe complementare*: competențe

digitale, competențe lingvistice, competențe de consiliere; *competențe transversale*: competențe de rol, competențe de dezvoltare personală și profesională; *competențe de conducere, de îndrumare și de control*;

- dezvoltarea următoarelor dimensiuni profesionale: dimensiunea cognitiv-axiologică, dimensiunea motivațional-atitudinală și dimensiunea acțional-strategică.

Principalul **obiectiv** al programului de perfecționare: Educație timpurie constă în formarea unor specialiști de înaltă calificare, punându-se accentul pe aprofundarea studiilor în domenii concrete de cercetare, atât prin intermediul activităților teoretice / științifice, cât și prin intermediul activităților practice. Ținându-se cont de nevoile particulare ale pedagogilor și de experiența profesională, în cadrul activităților teoretice și practice se urmărește actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar, avându-se ca obiectiv o mai bună adaptare a serviciilor educative la provocările educației moderne.

Pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare personală, formarea continuă în domeniu de formare: *Pedagogie preșcolară* permite actualizarea cunoștințelor și a abilităților în ceea ce privește fundamentele predării: metode și tehnici de predare-evaluare, cunoștințe disciplinare sau de specialitate în formarea și dezvoltarea profesională, abilități de implementare a tehnologiilor informaționale și comunicaționale în procesul instructiv-educativ etc.

Destinația programului: Programul de perfecționare la „*Educație timpurie*” este axat pe actualizarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale acestora, în conformitate cu cele mai recente cerințe și tendințe din domeniul educațional. Potrivit destinației programului, formarea continuă vizează:

a) actualizarea și dezvoltarea, prin programe de formare / perfecționare periodică, a competențelor în domeniul de specializare corespunzător calificării (diplomei de licență) obținute prin formarea inițială;

b) dezvoltarea competențelor pentru evoluția în cariera didactică, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;

c) dobândirea de noi competențe prin actualizarea noilor cuceriri ale științei în domeniul limbii și literaturii române;

d) dobândirea unor competențe complementare care lărgesc gama activităților prestate de personalul didactic (competențe digitale, competențe lingvistice, competențe de consiliere și.a.);

e) dezvoltarea și extinderea competențelor transversale privind rolurile sociale și dezvoltarea personală și profesională, interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități și.a.

Condițiile de acces la programul de perfecționare *Educație timpurie* constă în deținerea diplomei de studii superioare de licență sau un act de studii echivalent

Programul prevede 150 de ore de contact direct și 450 de ore de studiu individual care se echivalează cu 20 de credite profesionale. Orele cu prezență fizică se vor desfășura în cadrul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și sunt monitorizate de Centrul de formare continuă. Orele de activitate individuală sunt realizate independent de către beneficiarii programului de studii și sunt monitorizate de către cadrele didactice titulare ale unităților de curs predate, conform **Programului** de formare profesională continuă la *Educație timpurie*.

2. Finalitățile de studii. Beneficiarul programului de perfecționare în *Educație timpurie* va dobândi:

A) Cunoștințe

- Înțelegerea profundă a procesului de dezvoltare cognitivă, emoțională și socială a copiilor din învățământul preșcolar, precum și a particularităților lor educaționale.
- Familiarizarea cu principiile pedagogice contemporane, strategiile de predare inovatoare, metodele de evaluare a progresului și managementul eficient al grupului de copii.
- Consolidarea competențelor în proiectarea și organizarea activităților educaționale, adaptarea strategiilor didactice la nevoile specifice ale copiilor și utilizarea optimă a resurselor educaționale.
- Asimilarea obiectivelor de învățare, a conținuturilor curriculare și a standardelor de performanță specifice învățământului preșcolar, precum și dezvoltarea abilității de elaborare a planificărilor didactice eficiente.

B) Aptitudini

- Elaborarea planificărilor didactice coerente, adaptate nevoilor copiilor și în concordanță cu obiectivele curriculare și resursele disponibile.
- Aplicarea diversificată a metodelor și tehnicilor de predare moderne și interactive, pentru a stimula interesul copiilor și a facilita procesul de învățare.
- Organizarea eficientă a activităților educaționale, gestionarea timpului și resurselor, crearea unui climat pozitiv și stimulativ pentru învățare.
- Transmiterea informațiilor într-un mod clar și accesibil, utilizând un limbaj adaptat vîrstei copiilor și oferind feedback constructiv.
- Dezvoltarea unei abordări empatice în relaționarea cu copiii, oferindu-le sprijin emoțional și încurajând exprimarea liberă a gândurilor și sentimentelor.
- Implementarea unor strategii eficiente de disciplină pozitivă, gestionarea conflictelor și promovarea unui climat bazat pe respect și colaborare.

C) Responsabilitate și autonomie

- Ghidarea activă a copiilor în desfășurarea sarcinilor educaționale, stimulând autonomia și încrederea în propriile capacitați.
- Organizarea activităților în grupuri mici, facilitând interacțiunea, colaborarea și învățarea prin schimb de experiențe.
- Integrarea resurselor și instrumentelor digitale în procesul educațional, utilizând platforme interactive și tehnologii moderne pentru sprijinirea învățării.
- Aplicarea unor metode diverse de evaluare (observare, autoevaluare, feedback formativ) pentru a monitoriza și îmbunătăți progresul copiilor.
- Analiza și interpretarea datelor rezultate în urma evaluărilor, ajustarea strategiilor didactice și oferirea suportului necesar copiilor cu dificultăți.
- Reflectarea critică asupra propriei practici educaționale, identificarea punctelor de îmbunătățire și explorarea de noi abordări pedagogice.
- Actualizarea constantă a competențelor profesionale prin participarea la programe de formare, conferințe și schimburi de experiență în domeniul educațional.

D) Competențe transversale

CT1: Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condiții de autonomie:

- Asumarea responsabilității, promovarea politicilor educaționale și a cadrului valoric;
- Realizarea managementului procesului educațional în conformitate cu prevederile normative;
- Manifestarea autonomiei profesionale și personale în luarea deciziilor privind tehnologiile educaționale;

- Demonstrarea creativității, inițiativei, deschiderii spre schimbare estimând / evaluând adekvat contexte și orientări strategice educaționale;
- Estimarea și corectarea activității educaționale în raport cu schimbarea finalităților și contextului educațional;
- Asumarea responsabilității pentru finalitatea procesului educațional;
- Selectarea reperelor conceptuale și metodice în realizarea activității educaționale;
- Autocunoașterea și autorealizarea în plan profesional și personal.

CT-2 Executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă și distribuirea sarcinilor între membri pe nivele subordonate;

- Realizarea activităților educaționale cu aplicarea principiilor și normelor de deontologie profesională;
- Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare și de interacțiune cu diversi factori educaționali în vederea realizării procesului educațional;
- Soluționarea problemelor educaționale, prin crearea de parteneriate educaționale, gestionarea posibilităților formative ale diversilor actori implicați în proces;
- Comunicarea eficientă în limba oficială a statului în diverse situații sociale;
- Utilizarea unei limbii de circulație internațională la nivel de comunicare profesională și studiu bunelor practici din alte sisteme educationale;
- Promovarea valorilor educaționale la nivelul comunității;
- Valorificarea diversității culturale în diverse contexte educaționale.

CT3: - conștientizarea nevoii de formare continuă, utilizare eficientă a resurselor și tehnicielor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională:

- Identificarea necesităților de autoinstruire și implicarea autonomă în varii forme de învățare pe parcursul întregii vieți;
- Gestionarea emoțiilor privind prevenirea stresului, arderii profesionale și demonstrării și rezistenței la criză;
- Aplicarea unei strategii de dezvoltare profesională și evoluție în carieră în domeniul educațional prin promovarea imaginii pozitive a profesiei;
- Respectarea principiilor de bază ale eticii și deontologiei pedagogice în cadrul activității educaționale;
- Manifestarea altruismului, empatiei și responsabilității ca elemente definitorii ale activității profesionale într-un context educațional.

E) Competențe profesionale generale

- Valorificarea cadrului normativ - regulatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației demonstrând corectitudine / spirit critic și responsabilitate;
- Proiectarea procesului educațional pentru diverse grupuri-țintă, în cadrul reperelor conceptuale și a cadrului metodologic aprobat, valorificând abordarea inter- și trasdisciplinară și gândirea critică și creativă;
- Realizarea procesului educațional cu diverse grupuri-țintă și în diverse contexte, prin utilizarea creativă a tehnologiilor educaționale adecvate paradigmelor acceptate, manifestând atitudine responsabilă față de individualitatea subiecților;
- Realizarea conexiunii inverse în procesul educațional, adaptată la reperele conceptuale și la diverse medii de învățare;
- Crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al diversilor factori educaționali, demonstrând deschidere și implicare;

- Soluționarea constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale, a situațiilor problemă în domeniul educațional, manifestând assertivitate și toleranță;
- Evaluarea procesului educațional prin raportarea la cadrul normativ și metodologic aprobat, în vederea luării unor decizii de eficientizare;
- Gestionarea dezvoltării profesionale continue, în corespondere cu tendințele evoluției reperelor teoretice și a practicii educaționale, dând dovadă de motivație și responsabilitate.

F) Competențe profesionale specifice

- Respectarea prevederilor cadrului normativ-regulatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației timpurii;
- Valorificarea conceptelor fundamentale specifice educației timpurii;
- Implementarea prevederilor curriculare caracteristice educației timpurii;
- Aplicarea tehnologiilor educaționale pertinente pentru dezvoltarea holistică a copiilor;
- Comunicarea unui mesaj educațional relevant concepției curriculumului, adecvat obiectivelor educației timpurii și particularităților de vîrstă ale copiilor;
- Crearea mediului educațional optim și eficient pentru dezvoltarea copilului;
- Proiectarea activităților instructiv-educative specifice copilariei timpurii;
- Organizarea incitantă a vieții și activității copiilor în instituția de educație timpurie;
- Evaluarea procesului educațional, rezultatelor acestuia și a progresului înregistrat de copil;
- Stabilirea parteneriatului educațional cu familia, alți agenți sociali și comunitatea;
- Cooperarea construcțivă cu grupurile profesionale pertinente;
- Realizarea unor cercetări în domeniul educației timpurii;
- Proiectarea dezvoltării profesionale și a ascensiunii în carieră.

3. Relevanța programului pentru piața forței de muncă.

Obiectivele programului sunt aliniate cu strategiile naționale de dezvoltare, cum ar fi Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, Strategia „Educația 2020” și alte documente de politici educaționale, care subliniază importanța corelării formării continue a cadrelor didactice cu cerințele pieței muncii. Programul este monitorizat, evaluat și actualizat periodic pentru a răspunde nevoilor angajatorilor și cerințelor în schimbare ale societății.

Relevanța unui program de formare continuă în domeniul Educației timpurii pentru piața muncii este deosebit de importantă, având în vedere impactul esențial al unei educații de calitate în primii ani de viață asupra dezvoltării ulterioare a societății. Cadrele didactice bine pregătite joacă un rol fundamental în asigurarea unui proces educațional relevant, aliniat la cerințele actuale ale copiilor și ale societății în continuă schimbare.

Dinamica evoluțiilor sociale și tehnologice impune adaptarea continuă a sistemului educațional, iar un program de perfecționare actualizat le oferă educatorilor competențele necesare pentru integrarea tehnologiilor digitale în procesul didactic, utilizarea unor metode moderne și interactive, gestionarea diversității culturale și sociale, precum și promovarea incluziunii și echității în educație. Studiile din domeniu demonstrează că o educație timpurie de calitate are un impact profund asupra dezvoltării cognitive, sociale și emoționale a copiilor, iar specializarea adecvată a cadrelor didactice în pedagogia învățământului primar contribuie la consolidarea fundamentelor succesului școlar și personal al fiecărui copil.

Pe lângă dezvoltarea competențelor specifice domeniului pedagogic, un program de formare continuă sprijină și formarea unor abilități transversale esențiale, precum comunicarea eficientă, colaborarea, gândirea critică, rezolvarea de probleme și adaptabilitatea – competențe valoroase și transferabile în diverse sectoare de activitate. Pedagogii din educație timpurie nu doar modeleză viitoarele generații, ci contribuie și la coeziunea și dezvoltarea comunității prin

educrea unor cetățeni responsabili și implicați. Prin urmare, investiția în formarea continuă a cadrelor didactice reprezintă o investiție strategică în viitorul societății.

4. Oportunități de angajare în câmpul muncii:

Un program de perfecționare în Educație timpurie deschide multiple oportunități de angajare, reflectând cererea constantă de specialiști calificați și importanța esențială a educației timpurii în formarea viitoarelor generații. Absolvenții pot activa ca educatori atât în mediul urban, cât și în cel rural, în cadrul grădinițelor, creșelor sau altor centre de educație timpurie, unde accentul este pus pe dezvoltarea echilibrată a copiilor.

Aceștia pot oferi sprijin copiilor cu nevoi educaționale speciale, adaptând strategiile didactice și resursele educaționale la particularitățile fiecărui copil, inclusiv în centre specializate destinate copiilor cu dizabilități sau dificultăți de învățare. De asemenea, pot desfășura activități de consiliere pedagogică pentru părinți, oferind îndrumare în optimizarea strategiilor educaționale de acasă.

În plus, absolvenții pot contribui la dezvoltarea sistemului educațional prin implicarea în organizații instructive, oferind consultanță și sprijin în elaborarea programelor educaționale. Pot participa activ la formarea continuă a cadrelor didactice, promovând schimbul de bune practici și inovația în domeniu.

Dezvoltarea profesională poate include și activități de cercetare în domeniul educației, contribuind la formularea de noi metodologii și strategii didactice. Specialiștii pot activa în departamente de cercetare, implicându-se în elaborarea politicilor educaționale și evaluarea impactului programelor de formare.

Totodată, pot crea resurse educaționale valoroase, inclusiv manuale, ghiduri metodologice și materiale didactice, susținând îmbunătățirea procesului de predare. De asemenea, pot redacta articole și studii despre provocările educaționale actuale, stimulând dezbaterea publică și contribuind la reformarea sistemului de învățământ.

Pentru cei cu spirit antreprenorial, există posibilitatea de a înființa propria afacere în domeniul educației, oferind servicii educaționale personalizate pentru diverse categorii de beneficiari. Astfel, formarea în Educație timpurie nu doar că oferă perspective profesionale variate, ci și un impact semnificativ asupra calității educației și dezvoltării sociale.

Programul de studii respectiv funcționează în baza principiilor generale ale unei societăți democratice și asigură accesul liber la formarea profesională fără discriminare de gen, etnie rasială sau de altă natură.

5. Condiții de realizare a Programului. Centrul de Formare Continuă este asigurat integral cu resursele materiale necesare pregăririi specialiștilor în domeniul 0112 Pedagogie preșcolară. USC deține: săli de calculatoare conectate la Internet, softuri educaționale pentru instruire și evaluare, manuale, reviste etc. Instituția dispune de cadre didactice cu o înaltă pregătire profesională și cu o vastă practică de activitate în domeniu. Biblioteca achiziționează permanent diverse surse didactice: manuale, dicționare, literatură științifică și metodică, literatură artistică etc.

A) Mijloace de formare: Vor fi utilizate mijloace:

- *audiovizuale* (înregistrări audio, video, emisiuni, prezentări electronice etc.),
- *materiale – bi- și tridimensionale* (colecții de literatură, planșe, scheme, fotografii, instrumente, aparate etc.) sau
- *textuale / verbale* (legi, normative, instrucțiuni, regulamente, recomandări, algoritmi etc.).

Utilizarea lor vor facilita și vor media procesul de predare-învățare, vor asigura cu materialele necesare buna funcționare a acestora. Mijloacele de formare vor fi ajustate pe măsura necesităților beneficiarilor programului de studii.

B) Metode de formare:

- *metode tradiționale* (conversația, dezbaterea, exemplu, algoritm etc.);
- *metode moderne* (brainstorming-ul, metoda „ciorchinelui”, proiectul etc.);
- *metode de deschidere* (de spargere a gheții, jocuri, energizante și de sondare a așteptărilor);
- *metode de informare, de construire a cunoașterii și a dezvoltării intelectuale* (lecturi, prezentări, tehnici de vorbire, instruire interactivă, demonstrări) etc.

C) Resurse de timp: Durata cursurilor de formare continuă este de 5-6 săptămâni. Activitățile se vor desfășura în conformitate cu planul, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și conform ofertei aprobate de Senatul USC.

Perioada de studii	Activități didactice		Sesiuni de examene	
Fiecare modul se va realiza pe parcursul unei săptămâni	Circa 25 – 26 de ore săptămânal	Monitorizarea lucrului individual pe parcursul perioadei de studii	Evaluare curentă pe parcursul orelor	Evaluare la finele modulului prin prezentarea lucrării / proiectului elaborat

D) Forme și modalități de evaluare:

- *Evaluare inițială / predictivă* – chestionare de identificare a nevoilor de formare; teste de diagnosticare a nivelului de pregătire și determinare a intereselor, a opțiunilor cadrelor didactice;
- *Evaluare formativă / continuă* – teste de formare, teste de diagnosticare și evidență formării competențelor, eseuri, proiecte individuale și de grup, prezentări / demonstrații, chestionare, evaluare reciprocă, portofolii, studii de caz, rezolvarea unor situații de problemă, feedback-ul etc.
- *Evaluare sumativă/finală* – elaborarea portofoliului, prezentarea unui proiect didactic al unei unități de învățare – verificare (admis / respins).

E) Echipa de formare care asigură programul de perfecționare:

- Cadre didactice a Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul de la Catedra Limbi și Literaturi, Catedra de Istorie și Teoria Educației:
Lungu Polina, dr. conf. univ., Petcu Valeriana, dr. conf. univ., Barbă Maria, asist. univ., Ilicciev Maxim, dr., lector univ., Mihăilescu Natalia, dr. conf. univ., Chiciuc Liudmila, dr. conf. univ., Grosu Liliana, dr. conf. univ., Bîrlea Svetlana, dr. conf. univ., Ghelețchi Ion, dr., lector univ., Pușnei Irina, dr. conf. univ., Pintilii Alina, dr. conf. univ.
- Personal de sprijin (Centrul de Formare Continuă; SMCGCC; Secția Asistență Informatică, Contabilitatea etc.).
- Cadre didactice din instituțiile universitare și de educație timpurie.

F) Spații educaționale: USC dispune de o bază materială și didactică necesară realizării obiectivelor propuse, de resurse umane, spații pentru desfășurarea activităților de curs, seminar / training, tehnologii necesare pentru realizarea activităților de training, de monitorizare a lucrului individual, bibliotecă

6. Planul de învățământ:

Nr. ord.	Unități de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare	Nr. de credite
		Total	Contact direct	Studiul individual / Activități practice	Contact direct			
					Teoretice	Practice / seminare		
1.	Didactici particulare specifice educației timpurii	300	75	225	30	45	proiect	10
2.	Psihopedagogie	180	45	135	15	30	schimb de bune practici	6
3.	Tehnologii informaționale și comunicaționale în educație	60	15	45	5	10	test	2
4.	Dezvoltarea profesională	60	15	45	5	10	chestionar	2
	Total	600	150	450	55	95	4	20

La finele **fiecărei unități** de învățare / modul se va realiza evaluarea unității de învățare / *modulului*, exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.